

Punkty Drive-Thru: wytyczne

Niniejszy dokument zawiera podstawowe wymogi bezpieczeństwa oraz sposób organizacji szczepień w punktach realizujących szczepienia przeciwko Covid-19 w formule drive-thru (DT).

Wytyczne dotyczące organizacji punktów drive-thru zostały opracowane przez zespół KPRM, MZ, NFZ, GIS i CeZ. Podstawowe wymogi bezpieczeństwa zostały sporządzone przez Ministerstwo Zdrowia i Główny Inspektorat Sanitarny.

Podmioty tworzące punkty drive-thru

Wytyczne dedykowane są dla podmiotów zainteresowanych tworzeniem punktów DT:

- **obecne populacyjne punkty szczepień**, które chcą otworzyć dodatkowy punkt w formie DT,
- **nowo tworzone Punkty Szczepień Powszechnych**,
- **ewentualnie inne podmioty przy współpracy z PWDL uczestniczącym w NPS** (lub nowym PWDL w systemie szczepień).

Każdy punkt DT powinien operować we współpracy z istniejącym punktem szczepień - prowadzonym przez podmiot wykonujący działalność leczniczą (PWDL). PWDL odpowiada za następujące czynności:

- zamówienia szczepionek w SDS: współpracujący PWDL poinformuje RARS o wzroście potencjału szczepień w związku z dodaniem punktu DT (RARS odpowiednio podwyższy wystawiane oferty),
- odbiór i przechowywanie szczepionek dedykowanych dla punktów DT (opcjonalnie),
- pomoc punktowi DT w zapisywaniu pacjentów (e-Rejestracja) i wypełnianiu e-kart szczepień (opcjonalnie),
- rozliczenie wykonanych szczepień z NFZ.

Podmiot organizujący punkt DT odpowiada za:

- wybór i przygotowanie odpowiedniego miejsca spełniającego minimalne wymogi sanitarne oraz umożliwiającego sprawne przeprowadzenie szczepień,
- zapewnienie i przygotowanie kadry obsługującej szczepienia,
- zarządzanie zapisami pacjentów,
- zapewnienie bezpieczeństwa i sprawności wykonywanych szczepień,
- zapewnienie środków ochrony osobistej dla kadry medycznej.

Zgodę na otwarcie punktu DT wydaje NFZ po zweryfikowaniu spełnienia wymogów formalnych, analizie zapotrzebowania na dodatkowy punkt szczepień w danej okolicy oraz wizytacji przed rozpoczęciem szczepień (włączając weryfikację odpowiedniego oznaczenia punktu szczepień).

Sposób organizacji punktów drive-thru

W punktach DT muszą być zachowane podstawowe zasady bezpieczeństwa obowiązujące w związku z epidemią Covid-19 (osłona ust i nosa, odpowiednie odstępy między pacjentami, członkami personelu medycznego i pracownikami administracyjnymi).

Przy tworzeniu punktów DT powinny zostać uwzględnione następujące czynniki:

- natężenie ruchu, łatwość w dotarciu do punktu szczepień,
- warunki pogodowe (m.in. kierunek i natężenie wiatru, nasłonecznienie),
- dopasowanie liczby zapisanych pacjentów do dostępnych miejsc parkingowych i dróg wewnętrznych dla pojazdów.

Oznaczenie punktów drive-thru

DT muszą być oznaczone tak jak punkty szczepień populacyjnych w celu zapewnienia jednolitych standardów w każdym punkcie szczepień. **Wykorzystanie odpowiednich oznaczeń jest jednym z niezbędnych warunków włączenia DT do Narodowego Programu Szczepień.** Wzory oznaczenia i materiały można znaleźć pod linkiem:

<https://www.gov.pl/web/szczepimysie/materialy-informacyjne-dla-szpitali-i-pacjentow-dotyczace-szczepien-przeciw-covid-19>

Kto może zaszczepić się w punkcie DT

Punkty DT dedykowane są wyłącznie osobom przyjeżdżającym pojazdem dopuszczonym do ruchu drogowego (włączając motocykl).

Wymogi / wytyczne dot. pacjentów

- **przed udaniem się do punktu DT na szczepienie pacjenci powinni wydrukować i wypełnić kwestionariusz wstępnego wywiadu przed szczepieniem,**
- szczepieni pacjenci i osoby towarzyszące muszą mieć osłonięte maseczką usta i nos,
- zakaz posiadania zwierząt w pojazdach,
- zalecenie: przybycie do punktu DT nie wcześniej niż 10 min przed planowaną godziną szczepienia,
- **zaszczepieni kierowcy pojazdów powinni odczekać minimum 20 min.** po szczepieniu na wyznaczonym parkingu poszczepiennym znajdującym się w pobliżu stanowiska szczepień.

Podczas kwalifikacji i wykonywania szczepienia pacjenci co do zasady znajdują się w swoim samochodzie. W wyjątkowych sytuacjach punkt DT powinien umożliwić szczepienie poza pojazdem - np. na miejscu siedzącym.

Organizacja punktów DT - podstawowe wymogi

Punkty DT powinny być zlokalizowane w miejscach z odpowiednio dużą powierzchnią na parkingi dla pojazdów, tak żeby każdemu pacjentowi zapewnić

swobodne warunki do przemieszczania się i parkowania na poszczególnych etapach procesu szczepienia. **Organizacja ruchu w obrębie punktów DT powinna być jednokierunkowa.**

Liczba przygotowanych miejsc parkingowych i zaplanowanych terminów w kalendarzu musi uwzględniać zakładane tempo szczepienia pacjentów oraz zalecany czas oczekiwania na parkingu poszczepiennym - minimum 20 min. w przypadku kierowców.

Przykładowo, punkt DT zakładający szczepienie pacjentów z 4 samochodów przez 20 minut na jednym stanowisku szczepień, potrzebuje:

- minimum 4 miejsc na parkingu poszczepiennym na 1 stanowisko szczepień,
- minimum 6 miejsc na pojazdy czekające w kolejce przed stanowiskiem szczepień.

Podstawowe elementy punktu DT:

- wydzielone miejsca na pojazdy z osobami oczekującymi w kolejce,
- wydzielone stanowiska szczepień, czyli miejsca na pojazdy ze szczepionymi pacjentami,
- wydzielone miejsca parkingowe pozwalające na postój pacjentom przez co najmniej 15 minut po szczepieniu (minimum 20 min. gdy szczepiony jest kierowca pojazdu),
- wydzielona przestrzeń (pomieszczenie / kontener / namiot) przeznaczona do udzielenia pierwszej pomocy (włączając pomoc w przypadku wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych),
- wydzielona przestrzeń (pomieszczenie / kontener / namiot) przeznaczona dla obsługi administracyjnej,
- toalety dla pacjentów i personelu z umywalką w pobliżu punktu DT.
- rekomendowane jest zapewnienie wydzielonej strefy socjalnej dla pracowników punktu DT.

Stanowiska szczepień

Badanie kwalifikacyjne i szczepienie wykonywane są w tym samym miejscu - na tzw. stanowisku szczepień. Na stanowisku szczepień muszą być zapewnione wymagane warunki bezpieczeństwa (szczegółowe wymogi sanitarne dot. punktów DT znajdują się w części *Minimalne wymogi Głównego Inspektora Sanitarnego i Ministerstwa Zdrowia*). Punkty DT powinny przygotować odpowiednie rozwiązania aby ochronić osoby szczepione przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, które znacząco utrudniają wykonywanie szczepień lub zwiększają ryzyko z nim związane.

Kadra obsługująca punkt DT

Punkt DT powinien zapewnić odpowiednie osoby do obsługi i szczepienia pacjentów:

- osoby z uprawnieniami do kwalifikowania i wykonywania szczepień,

- osoby wykonujące czynności administracyjne (m.in. wypełnianie e-kart szczepień, porządkowanie kwestionariuszy wstępnego wywiadu przed szczepieniem i innych wymaganych dokumentów),
- osoby porządkujące ruch pojazdów na terenie punktu DT,
- osoby nadzorujące stan pacjentów na parkingu poszczepiennym,
- opcjonalnie: karetka pogotowia.

Kto może przeprowadzać badania kwalifikacyjne i szczepienia ochronne przeciwko COVID-19

Uprawnione do kwalifikowania są osoby wykonujące zawód: lekarza, lekarza dentyści, pielęgniarki, położnej, felczera, ratownika medycznego, higienistki szkolnej, fizjoterapeuty, farmaceuty, diagnosty laboratoryjnego oraz osoby, które kształcą się: na piątym lub szóstym roku studiów na kierunku lekarskim albo na trzecim roku studiów I stopnia na kierunku pielęgniarstwo.

Uprawnieni do przeprowadzania szczepień są: lekarze, lekarze dentyści, pielęgniarki, położne, felczerzy, ratownicy medyczni, fizjoterapeuci, farmaceuci, higienistki szkolne i diagnosty laboratoryjni.

Osoby wykonujące niektóre z w/w zawodów powinny uzyskać dokument potwierdzający posiadanie umiejętności kwalifikowania i/lub wykonywania szczepień. Szczegółowe wymogi opisane są w Rozporządzeniu (szczegóły poniżej); informacje o kursach uprawniających do kwalifikowania i wykonywania szczepień przeciwko Covid-19 znajdują się m.in. na stronie internetowej Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 kwietnia 2021 r. w sprawie kwalifikacji osób przeprowadzających badania kwalifikacyjne i szczepienia ochronne przeciwko COVID-19.

Zespoły szczepiące

Szczepienia w nowych punktach będą przeprowadzane przez zespoły szczepiące, w skład jednego zespołu wchodzi 1-4 osoby:

- 1-2 osoby kwalifikujące i wykonujące szczepienia (kwalifikacja i szczepienie mogą być wykonywane przez tę samą osobę),
- 0-2 osoby w administracji.

Jeden zespół powinien być w stanie wykonać średnio min. 100 szczepień dziennie.

W każdym punkcie szczepień musi być dostępna osoba z doświadczeniem w udzielaniu pierwszej pomocy: lekarz lub ratownik medyczny – **co najmniej jeden lekarz lub ratownik medyczny na 4 zespoły szczepiące.**

Przykładowy proces szczepienia pacjentów

- pacjenci powinni mieć już wypełniony kwestionariusz wywiadu wstępnego przed szczepieniem,
- po uzyskaniu zgody do wjazdu na teren punktu DT, pacjent ustawia się w kolejce samochodów do wskazanego stanowiska szczepień,
- po odpowiedniej sygnalizacji pacjent podjeżdża na stanowisko szczepień, zatrzymując się przy osobie kwalifikującej i wykonującej szczepienie,
- na stanowisku szczepień pacjent zostaje zakwalifikowany do szczepienia i zaszczepiony w pojeździe (w wyjątkowych sytuacjach możliwe będzie podanie szczepionki poza pojazdem),
- po zaszczepieniu pacjent odjeżdża na parking “poszczepienny”, kierowca powinien czekać minimum 20 min. przed opuszczeniem punktu DT,
- po odczekaniu wymaganego czasu, pacjent opuszcza teren punktu DT.

Minimalne wymagania Głównego Inspektora Sanitarnego i Ministerstwa Zdrowia

Niezbędne wyposażenie punktów szczepień

- sprzęt biurowy (dla administracji): stolik, krzesła, szafka/pudełko na dokumentację medyczną, telefon, sprzęt komputerowy (laptop, drukarka, dostęp do Internetu),
- szafka/stolik na artykuły sanitarne i inne materiały medyczne,
- stolik/taca do przygotowania szczepionki,
- zestaw do udzielania pierwszej pomocy lekarskiej, w tym zestaw przeciwwstrząsowy (zestawy do przetaczania płynów infuzyjnych),
- aparat do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, stetoskop, termometr,
- środki do odkażania i dezynfekcji,
- środki do dezynfekcji powierzchni dotykowych,
- lodówka/ urządzenie chłodnicze (niezbędne urządzenia do przechowania szczepionek we właściwych warunkach).

Dodatkowo w punktach DT konieczne jest zapewnienie:

- co najmniej jednej umywalki z baterią z ciepłą i zimną wodą oraz dozownika z mydłem w płynie/ szybkiej i łatwej możliwości umycia rąk ciepłą wodą z mydłem,
- dozownika/ dozowników ze środkiem dezynfekcyjnym,
- pojemnika z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnika na zużyte ręczniki,
- toalety dla personelu i pacjentów w miejscu/ w pobliżu miejsca udzielania świadczenia,
- pojemników na odpady medyczne (szczegóły w tabeli poniżej),
- zabezpieczenia odpadów medycznych i ich odbiór oraz utylizację przez podmiot realizujący szczepienia.

Odpady o ostrych końcach i krawędziach	Sposób postępowania
<ul style="list-style-type: none"> - Igły bezpośrednio po szczepieniu lub podaniu leków w iniekcji. - Ampułki i fiolki po zużytych szczepionkach - Ampułkostrzykawki 	Wrzuca się do plastikowego sztywnego, odpornego na przekłucie lub przecięcie, pojemnika jednorazowego użycia
Inne odpady medyczne	Sposób postępowania
<ul style="list-style-type: none"> - Fiolki z gumowymi korkami po zużytych szczepionkach - Strzykawki jednorazowego użytku (bez igieł) - Szpatułki jednorazowego użytku - Materiały opatrunkowe (gaziki, gaza, lignina, wata) zużyte w związku ze szczepieniem, udzielaniem pierwszej pomocy po dezynfekcji powierzchni dotykowych 	Wrzuca się do pojemnika wyłożonego workiem jednorazowego użycia z folii polietylenowej koloru czerwonego

Przechowywanie i transport szczepionek

- Szczepionki przechowuje się wg zaleceń producentów dotyczących zarówno transportu, jak i przechowywania produktów immunologicznych, w tym również szczepionek, zapewniając temperaturę w przedziale od +2°C do +8°C jako warunek zachowania ich trwałości oraz skuteczności (jeśli produkt wymaga innych temperatur to muszą być zapewnione warunki przechowania zgodnie z CHPL).
- Szczepionki są transportowane i przechowywane z zachowaniem łańcucha chłodniczego, który oznacza środki techniczne i rozwiązania organizacyjne służące utrzymaniu oraz monitorowaniu, zgodnych z zaleceniami wytwórcy warunków przechowywania, transportu i dystrybucji produktów immunologicznych w rozumieniu przepisów ustawy Prawo farmaceutyczne, w celu zachowania ich trwałości i zapobieżenia zmniejszeniu ich skuteczności.

Dokumentacja medyczna

- Dokumentacja medyczna przechowywana w sposób zapewniający zachowanie poufności wrażliwych danych osobowych (ważne z uwagi na m. in. potwierdzenie przeprowadzenia badania kwalifikacyjnego, ew. przeprowadzenia konsultacji i badań dodatkowych w celu kwalifikacji ustalenia istnienia przeciwwskazań do szczepienia lub wskazań do czasowego odroczenia przeprowadzania szczepienia, zaszczepienia z odnotowaniem rodzaju i numeru seryjnego szczepionki, odtworzenie informacji na wypadek wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego),
- Dokumentacja medyczna zewnętrzna - po przeprowadzonym szczepieniu osobie szczepionej wydawane jest zaświadczenie o przeprowadzonym szczepieniu ochronnym.

Zgłaszanie NOP

Lekarz lub felczer zgłasza do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (w ciągu 24 godzin licząc od podejrzenia lub rozpoznania wystąpienia NOP):

- za pośrednictwem aplikacji gabinet.gov.pl,
- wyłącznie w przypadku niemożności zgłaszania NOP za pośrednictwem ww. aplikacji, na Karcie zgłoszenia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP), tj. według dotychczasowych sposobów zgłaszania NOP jednak nie dłużej niż do 31.12.2021 roku.